

Landelijke regelgeving Openbare Verlichting in gemeente Buren

We zijn in Nederland niet verplicht om openbare verlichting te plaatsen. Wel moeten we de verlichting goed onderhouden.

Richtlijn Openbare Verlichting

De landelijke richtlijn bij het opstellen van dit beleid, is de NEN NPR13201/A1. Deze richtlijn (het is geen wet) geeft een advies over de hoeveelheid licht op straat. De hoeveelheid licht hangt af van de locatie, het soort weg en de hoeveelheid verkeer. In Nederland zijn we niet verplicht om te verlichten en we mogen van de richtlijn afwijken en dat doen we in de gemeente dan ook. Net als in de omliggende gemeenten.

Horizontale lichtsterkte

Horizontale lichtsterkte is de hoeveelheid licht op de weg. We verlichten op maximaal 70% qua lichtsterkte net als de afgelopen jaren. Ook in omliggende gemeenten wordt deze lichtsterkte vaak aangehouden. Per situatie bekijken we wat bij de bestaande afstanden van de lantaarnpalen past en wat haalbaar is. Het doel vanuit het landelijk Energieakkoord is om in 2020 20% en in 2030 50% energie te besparen ten opzichte van 2013. Dit willen we realiseren.

Verticale lichtsterkte

Verticale lichtsterkte is de hoeveelheid licht op 1,5m hoogte. Dit wordt wel de E-verticaal genoemd.

Dit is echter een waarde die door heel veel factoren beïnvloed wordt. Denk maar aan het licht van etalages, koplampen van auto's, licht vanuit woningen e.d. Dat is allemaal van invloed op een 1,5m hoogte buiten op straat. Dus is deze waarde lastig te meten. Daar komt bij dat de eis in de richtlijn zo hoog is, dat we er veel meer lantaarnpalen bij moeten komen. Dat willen wij niet, evenals onze omliggende gemeenten.

Per situatie kijken we wat de best haalbare situatie is. We plaatsen geen lantaarnpalen bij.

Gelijkmatigheid

De gelijkmatigheid is de verdeling van het licht over het wegdek. Deze gelijkmatigheid is op sommige locaties wel belangrijk, zoals op doorgaande wegen en centrum- en woongebieden. Hoe beter de verdeling is, hoe minder zwarte vlekken er op de weg zijn en hoe beter we met een lager lichtniveau toe kunnen. Dit kan van belang zijn voor de sociale veiligheid, maar bij snelverkeer ook om een effect van licht-donker-licht (zon tussen de bomen door) te voorkomen.

Bij vervanging van bestaande verlichting laten we de afstand tussen de lantaarnpalen zoals die was en is het streven de gelijkmatigheid zo goed mogelijk te krijgen op die locaties waar dat wenselijk is.

Foto: Dreef in Buren, doorgaande weg. Licht is gelijkmatig over de weg verdeeld zodat er geen zwarte vlekken zijn.

Aansprakelijkheid (Burgerlijk Wetboek)

Als de openbare verlichting niet voldoet aan de eisen die we als weggebruikers daaraan mogen stellen, dan kan de gemeente aansprakelijk gesteld worden voor letsel en schade (boek 6 van het Burgerlijk Wetboek (BW), artikel 6.162 e.v. en artikel 6.174). Dit aansprakelijkheidsbeginsel heeft alleen betrekking op de verkeersveiligheid.

Het gaat hierbij om risicoaansprakelijkheid. De weggebruiker hoeft niet de schuld van de wegbeheerder aan te tonen, maar de gevaarlijke toestand van de weg(uitrusting) en het gevaar dat daardoor ontstaat. De gemeente moet dan aan tonen dat haar op het gebied van de kwaliteit en het onderhouden van de verlichting in redelijkheid niets te verwijten valt.

Keurmerken

Politiekeurmerk Veilig Wonen

Projectontwikkelaars gebruiken vaak het Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW). Het is geen verplicht Keurmerk en veel gemeenten hanteren het dan ook niet meer. Het Keurmerk bestaat uit drie certificaten (Beveiligde Woning, Veilig Complex en Veilige omgeving). Van belang voor ons is het keurmerk Veilige Omgeving.

Het certificaat zegt onder andere iets over de openbare verlichting, namelijk dat achterpaden verlicht moeten zijn en de richtlijn voor de openbare verlichting volledig aangehouden worden. Dat doen we al jaren niet. Dus hanteren we het certificaat Veilige Omgeving niet en daarmee het Politie Keurmerk Veilig Wonen niet. Net zoals de afgelopen jaren.

Veel achterpaden in onze gemeente zijn niet van de gemeente, maar bijvoorbeeld van de woningbouwvereniging. Die bepaald dan of het achterpad verlicht wordt of niet.

Foto: Hofplein in Beussichem. Achterpad dat niet verlicht wordt door de gemeente.

Projectontwikkelaars gebruiken het keurmerk vaak als een verkoopargument. Op een woning met het keurmerk Beveiligde Woning kunnen inwoners korting krijgen op hun verzekeringspremie. Projectontwikkelaars kunnen op de nieuwbouwprojecten dus gewoon het keurmerk Beveiligde Woning afgeven. De inwoners hebben dan toch recht op korting op hun verzekeringspremies.

Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)

Er is voor winkelcentra of bedrijfsterreinen een Keurmerk Veilig Ondernemen. Dit is een vrijwillig keurmerk, er is geen verplichting een keurmerk aan te houden. Bij het keurmerk werken ondernemers, brandweer, politie en gemeenten samen aan structurele maatregelen waar verlichting onderdeel van uitmaakt. Er zijn geen normen of verplichtingen. In de gemeente Buren hebben we wel het KVO-B (bedrijventerrein) op alle bedrijventerreinen.

Qua hoeveelheid openbare verlichting is ons beleidsplan 'Licht in de Openbare Ruimte' leidend voor wat betreft de hoeveel verlichting.

Installatieverantwoordelijkheid

De openbare verlichting is onder de grond aangesloten op het netwerk van Liander. Boven de grond moet elke gemeente een installatieverantwoordelijke en diverse andere personen aan te wijzen. Zo kan ze volgens de NEN 3140 'Bedrijfsvoering van elektrische installaties- Laagspanning' zorgen voor de veiligheid bij het werken aan elektrische objecten in het laagspanningsgebied. Voor het ondergrondse netwerk is de netbeheerder Liander verantwoordelijk.

Hier hebben we de installatieverantwoordelijkheid bij de aannemer neergelegd. De gemeente ziet erop toe dat de aannemer zich aan haar verplichtingen houdt.

Beleidsuitgangspunten gemeente Buren:

- **Qua lichtsterkte verlichten op maximaal 70% van de richtlijn behalve in centrum en in uitgaansgebieden, daar staat wat meer licht;**
- **Geen eis voor verticale verlichtingssterkte aanhouden;**
- **Zo goed mogelijke gelijkmatigheid in centrum- of woongebieden en belangrijke doorgaande wegen waarbij bestaande afstand van de lantaarnpalen leidend is;**
- **Voor wat betreft de openbare verlichting houden we geen Politie Keurmerk Veilig Wonen aan en ook geen Keurmerk Veilig Ondernemen;**
- **Installatieverantwoordelijk is bij aannemer ondergebracht.**